

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

“ 31 ” *серпня* 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини»

вид дисципліни: за вибором

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“_28_” __серпня__ 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.ю.н., доцент Сергій ЗДОРОВКО

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

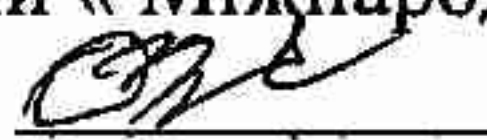

Людмила НОВІКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми « Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми « Міжнародні відносини»

(підпис)

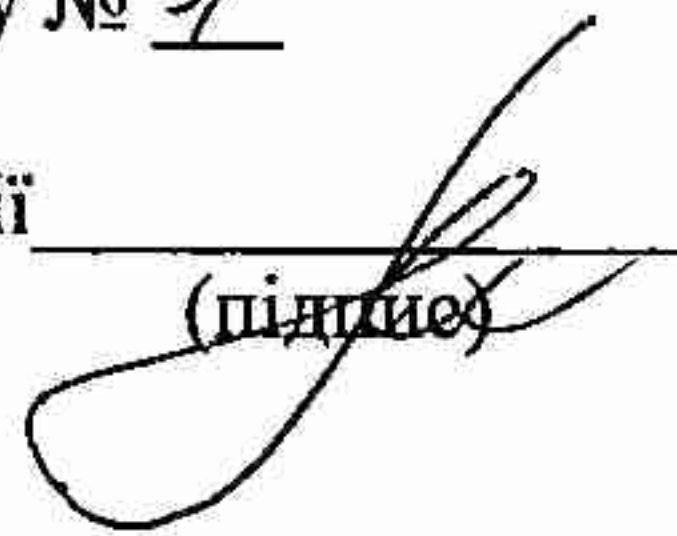
Євгенія СОЛОВИХ
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково- методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Україна в системі міжнародної безпеки» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалаврів за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

- формування у студентів комплексного уявлення про основні цілі, завдання та ключові напрямки зовнішньої політики України в сфері безпеки на регіональному та глобальному рівнях

- 1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1 – знання про природу, динаміку, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин;

ФК 5 – здатність самостійно досліджувати проблеми міжнародних відносин, готувати та здійснювати апробацію результатів дослідження;

ФК 14 – знання про міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1 – володіти знаннями про природу, динаміку, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Тема 1. Сутність безпеки у сучасних міжнародних відносинах

Наукова та політична актуальність курсу «Україна в системі міжнародної безпеки». Предмет, методи та основні завдання курсу. Сучасні світові процеси (глобалізація та регіоналізація міжнародних відносин) та їх вплив на сутність безпеки. Базові та сучасні концепції міжнародної безпеки. «Національна безпека», «регіональна безпека» та «міжнародна безпека». Сутність системи міжнародної безпеки. Сучасні загрози та виклики національній та міжнародній безпеці. Місце України в системі міжнародної та регіональної безпеки.

Тема 2. Роль міжнародних організацій в формуванні та трансформації системи міжнародної безпеки

ООН як провідна глобальна організація забезпечення міжнародної безпеки: історія створення та розвиток. Органи ООН з підтримки миру та безпеки (Рада Безпеки, Генеральна Асамблея, Міжнародний суд ООН). Роль ОБСЄ в системі міжнародної безпеки: від наради до організації. Пріоритетні напрямки діяльності ОБСЄ з підтримки безпеки та миру. Місце НАТО у формуванні сучасної системи міжнародної безпеки. Еволюція концептуальних засад НАТО у постбіполярний період. Роль Європейського Союзу в системі міжнародної безпеки. Особливості реалізації спільної політики безпеки та оборони ЄС на сучасному етапі.

Тема 3. Нормативно-правові та інституційні засади реалізації політики безпеки України

Підходи України до визначення національної та міжнародної безпеки: аналіз основоположних документів. Підходи України до посилення безпеки на національному та міжнародному рівнях. Класифікація викликів та загроз національній безпеці. Стратегічні цілі та основні завдання політики національної безпеки української держави. Воєнно-політичні аспекти національної безпеки України. Пріоритетні напрямки реалізації зовнішньої політики України у сфері безпеки та захисту національних інтересів. Повноваження та компетенція органів влади в Україні в сфері безпеки.

РОЗДІЛ 2. МІСЦЕ І РОЛЬ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Тема 4. Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки

Фінансова безпека в Україні. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції. Антитерористична діяльність як складова національної безпеки. Система економічної безпеки. Регіональна екологічна політика та проблеми національного розвитку.

Тема 5 Ядерне роззброєння України у процесі посилення стабільності в Європі

Участь України у ядерному роззброєнні після закінчення холодної війни та припинення біполярного протистояння. Роль України у переговорних процесах стосовно скорочення стратегічних наступальних озброєнь Росії та США, добровільна відмова від ударного ядерного арсеналу. Місце України в сучасному світі як держави з без'ядерним статусом.

Тема 6. Україна та проблеми безпеки в рамках ООН та ОБСЄ

Пріоритетні питання діяльності України в ООН. Проблема реформування ООН та позиція України. Україна та ОБСЄ в контексті трансформації системи міжнародної безпеки.

Інтереси України щодо участі в операціях з підтримки миру. Нормативно-правове регулювання миротворчої діяльності України: національний та міжнародний контекст. Місце України в міжнародних миротворчих силах, зокрема під егідою ООН та ОБСЄ.

Тема 7. Україна в європейській та євроатлантичній системах безпеки

Україна в системі європейської безпеки. Взаємодія Україна - НАТО. Співробітництво України та ЄС в сфері безпеки.

Безпекове співробітництво України з країнами Центрально-Східної та Південно-Східної Європи.

Участь України у врегулюванні конфліктів в Європі: історія і сучасність. Інтереси та підходи України до врегулювання конфліктів в Європі.

Тема 8. Двостороннє співробітництво України в сфері безпеки

Безпека України в контексті діалогу з провідними акторами та стратегічними партнерами: проблеми та перспективи. Діалог Україна-США з питань міжнародної безпеки. Основні напрямки взаємодії в сфері безпеки України з країнами СНД. Співробітництво України з країнами Сходу та Азії в безпекових питаннях.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Розділ 1. Теоретико-правові засади формування міжнародної безпеки в сучасному світі</i>												
Тема 1. Сутність безпеки у сучасних міжнародних відносинах	10	4	2			4						
Тема 2. Роль міжнародних організацій в формуванні та	10	4	2			4						

трансформації системи міжнародної безпеки												
Тема 3. Нормативно-правові та інституційні засади реалізації політики безпеки України	10	4	2			4						
Разом за розділом 1	30	12	6			12						
<i>Розділ 2. Місце і роль України в системі регіональної та міжнародної безпеки</i>												
Тема 4. Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки	12	4	2			6						
Тема 5 Ядерне роззброєння України у процесі посилення стабільності в Європі	12	4	2			6						
Тема 6. Україна та проблеми безпеки в рамках ООН та ОБСЄ	12	4	2			6						
Тема 7. Україна в європейській та євроатлантичній системах безпеки	12	4	2			6						
Тема 8. Двостороннє співробітництво України в сфері безпеки	12	4	2			6						
Разом за розділом 2	60	20	10			30						
Усього годин	90	32	16			42						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність безпеки у сучасних міжнародних відносинах	2
2	Тема 2. Роль міжнародних організацій в формуванні та трансформації системи міжнародної безпеки	2
3	Тема 3. Нормативно-правові та інституційні засади реалізації політики безпеки України	2
4	Тема 4. Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки	2
5	Тема 5 Ядерне роззброєння України у процесі посилення	2

	стабільності в Європі	
6	Тема 6. Україна та проблеми безпеки в рамках ООН та ОБСЄ	2
7	Тема 7. Україна в європейській та євроатлантичній системах безпеки	2
8	Тема 8. Двостороннє співробітництво України в сфері безпеки	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність безпеки у сучасних міжнародних відносинах Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	4
2	Тема 2. Роль міжнародних організацій в формуванні та трансформації системи міжнародної безпеки Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	4
3	Тема 3. Нормативно-правові та інституційні засади реалізації політики безпеки України Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	4
4	Тема 4. Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	6
5	Тема 5 Ядерне роззброєння України у процесі посилення	6

	стабільності в Європі Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	
6	Тема 6. Україна та проблеми безпеки в рамках ООН та ОБСЄ Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	6
7	Тема 7. Україна в європейській та євроатлантичній системах безпеки Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	6
8	Тема 8. Двостороннє співробітництво України в сфері безпеки Вивчення питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Пошук і огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Підготовка до практичних занять. За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю. Завдання: опрацювання лекційного матеріалу, нормативних актів та літератури. Підготовка доповідей.	6
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються поточний та підсумковий семестровий форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських заняттях, у формі виступів

студентів з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях, тестів.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового заліку (за двурівневою шкалою оцінювання). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який вноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння студентами знань на підставі виконання ними певних видів робіт на практичних заняттях.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал.
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем

	пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Студенти, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Студенти, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання студент зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Оцінювання знань та умінь студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Студент цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Студент достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Студент розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не

	підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Студент не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікового завдання – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання – 20 балів

За бажанням (та за згодою викладача) студент має можливість обрати тестову форму залікового завдання (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Залікова робота	Сума
Розділ 1			Розділ 2					Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					100
7	7	7	7	8	8	8	8			60	40	100

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність засвоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність студента засвоювати категоріальний апарат, навички узагальнення мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на практичних заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи її окремих питань.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	

50-69	
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Аналітична доповідь «Реформа сектору безпеки в чорноморських державах (Азербайджан, Болгарія, Вірменія, Грузія, Молдова, Румунія, Туреччина): досвід для України» (у співавторстві) - Одеса, 2011. – Режим доступу: <http://od.niss.gov.ua/articles/477/>
2. Аналітична доповідь «Україна в системі міжнародних заходів щодо придністровського врегулювання: пріоритети та інструменти» (у співавторстві) - Одеса, 2011. – Режим доступу: <http://od.niss.gov.ua/articles/474/>
3. Деменко О.Ф. Україна у сучасному середовищі міжнародної безпеки – режим доступу http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2017/10/blog-post_30.html
4. Гречанинов В. Україна – НАТО: учора, сьогодні, завтра. – Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajina-nato-uchora-sogodni-zavtra/>
5. Закон України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики". – Режим доступу: / <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
6. Зовнішня політика України – 2013: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / за ред. Г. М. Перепелиці. – К.: ВД «Стилос», 2014. – 2014. – 352 с.
7. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу. – Режим доступу: / <http://www.minjust.gov.ua/file/23491.PDF>
8. Манжол В. Проект будівництва Великої Європи, або міжнародні імперативи зовнішньої політики України // Зовнішні справи. – 2009. – № 2. – С. 9.
9. Міжнародні відносини і зовнішня політика України: підручник / [Деменко О.Ф. та ін.]; під ред. Пошедіна О.І. - Київ: НУОУ, 2013. – 374 с.
10. Північноатлантичний договір. – Режим доступу: / http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008
11. Спільна заява Комісії Україна-НАТО на рівні глав держав та урядів. – Режим доступу: / <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/comments/2278-spilyna-zajava-komisiji-ukrajina-nato-na-rivni-glav-derzhav-ta-uryadi>
12. Толстов С. Проблеми та пріоритети України в умовах кризи європейської безпеки. – Режим доступу: / <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/problemi-ta-prioriteti-ukrajini-v-umovakh-krizi-jevropei/>
13. Трансформація міжнародної безпеки: сучасні виклики та загрози// Матеріали міжнародної наукової конференції. Львівський національний університет імені Івана Франка. 2018 Режим доступу http://www.ispc.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/Conf_-22-03-18.pdf
14. Троян С. Українсько-російські відносини в контексті інтеграційних процесів на пострадянському просторі. – Режим доступу: / <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajinsko-rosiiski-vidnosini-v-konteksti-integraci/>
15. Чекаленко-Васильєва Л. Влияние регионализма на формирование внешней политики Украины // <http://pubs.carnegie.ru/CRS/publi/etni-2/chekalenkovas.htm>

16. Шамшур [О.](#), [Капітоненко М.](#) У пошуках втраченого часу: проблема вибору стратегії безпеки України. – Режим доступу: / <http://gazeta.dt.ua/international/u-poshukah-vtrachenogo-chasu-problema-viboru-strategiyi-bezpeki-ukrayini-.html>

Допоміжна література

1. Белов О. Сектор безпеки в Україні: становлення і розвиток системи стратегічного управління / О. Белов, О. Литвиненко // Альманах урядування в секторі безпеки України / [Відп. ред. М. Маїгре, Ф. Флури]. – Женева - Київ : Женевський центр демократичного контролю над збройними силами, 2010. – С. 70-78.
2. Воротнюк М. О. Стан і перспективи військово-технічної співпраці між Україною і Туреччиною // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 2 (11). – С. 40–46.
3. Воротнюк М. О. Людська безпека як імператив сучасної епохи: переніс фо-кусу з держави на людину / М. Воротнюк, О. Сушко. – К. : Представництво Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні, 2010. – 16 с.
4. Горбулін В. П. Шляхи зміцнення національної безпеки України / В. П. Горбулін, А. І. Шевцов // Стратегічна панорама. – 2010. - № 1 (38). – С. 6-16.
5. Євроатлантична інтеграція України: глобальний та регіональний виміри / Коваль І.М., Глебов С.В., Дубовик В.А. та ін.. – Одеса: «Астропринт», 2008. – 142 с.
6. Капітоненко М.Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. – К.: Либідь, 2009. – С. 194-344.
7. Литвиненко О. Європейська безпека і Україна: можливий шлях послабити виклики і загрози / О. Литвиненко // International Review. – 2009. – № 3. – С. 31-39.
8. Національна безпека України: стратегічні пріоритети та шляхи їх реалізації: Матеріали «круглого столу» / [За заг. ред. О. В. Литвиненка]. – К. : НІСД, 2011. – 64 с.
9. Незалежність України в глобалізованому світі: вектори ХХІ століття : зб. матеріалів міжнар. наук. конф. (Київ, 22 серп. 2011 р.) : до 20-річчя незалежності України / упоряд. Я.А. Жаліло, М.О. Янішевський. – К.: НІСД, 2011. – С. 141-184.
10. Нормативно-правова база у галузі безпеки і оборони України / Центр досліджень армії, конверсії та розброєння. – К., 2012. – 820 с. (Розділи 1, 2, 7).
11. Ондрейчак Р. Ведущие европейские державы, их внешняя политика и политика безопасности и влияние на формирование европейской архитектуры безопасности / Р. Ондрейчак // Европа. – 2009. – Т. 9, №2 (31). – С. 69-90.
12. Перепелиця Г. М. Парадигма нової системи європейської безпеки // International Review. – 2009. – № 3 – С. 40-52.
13. Стародуб Т. С. Підходи до визначення «регіональна безпека» // Стратегічна панорама. - № 3. – 2006. – с. 54 – 59.
14. Стратегічні пріоритети політики України в Чорноморському регіоні : аналітична доповідь, матер. кругл. столу / М.О. Воротнюк, А.М. Захарченко, І.В. Максименко та ін. ; за ред. А.О. Филипенка ; Регіон. філіал нац. ін-ту стратегічн. досліджень у м. Одесі. – Одеса: Фенікс, 2013. – 168 с.
15. Трансформація національних концепцій безпеки як відповідь на нові глобальні та регіональні виклики і загрози: досвід України та НАТО : зб. міжнар. конф. / упоряди. В.Ю. Цюкало, М.О. Паламарчук, В.О. Семененко; за аг. ред. К.А. Кононенка. – К.: НІСД, 2012. – 80 с.
16. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин : підручник / В.А. Манжол, В.Ю. Константинов, С.В. Андрущенко та ін.; за ред.. Л.В. Губерського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 512 с.
17. Шелест Г. Україна у міжнародних відносинах: цілі, інструменти, перспективи. Посередницькі ініціативи Києва як інструмент просування національних інтересів // <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/07750.pdf>

18. Шелест Г. Участь України у врегулюванні конфліктів на території країн-членів ГУАМ як фактор забезпечення національної безпеки держави // <http://www.niss.od.ua/p/225.pdf>
19. Шелест Г. Перспективи залучення України до врегулювання конфліктів на Кавказі // Стратегічні пріоритети. – 2008. – №2.
20. Maksymenko I. Is Neutrality a Solution for Ukraine's Security? // Ukraine after Euromaidan: Challenges and Hopes / Viktor Stepanenko and Yaroslav Pylynskyi, Eds. – Bern: Peter Lang, 2014. – 271 p. – С. 115-124.
21. Wæver O. Politics, Security, Theory / O. Wæver // Security Dialogue. – August-October 2011. – Vol. 42. – No 4-5. – P. 465–480.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Военная доктрина Российской Федерации от 30 декабря 2014 г. // <http://www.rg.ru/2014/12/30/doktrina-dok.html>
2. Воєнна доктрина України від 8 червня 2012 р. // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/648/2004/paran10#n10>;
3. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 7 серпня 2015 р. // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
4. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
5. Закон України «Про порядок направлення Збройних Сил України до інших держав» від 02.03.2000 // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1518-14>
6. Закон України «Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки» від 23.04.1999 // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/613-14>
7. Законодавча база Верховної Ради України // www.zakon.rada.gov.ua;
8. Концепция внешней политики Российской Федерации от 12 февраля 2013 года [Электронный ресурс]. // Министерство иностранных дел РФ. – Режим доступа: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/newslines/6D84DDEDEDBF7DA644257B160051BF7F
9. Пріоритети співробітництва України з НАТО в оборонній сфері у світлі рішень Уельського саміту НАТО // Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України // <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/mizhnarodne-spivrobitnicztvo/prioritetispivrobitnicztva-ukraini-z-nato-v-oboronnij-sferi-u-svitli-rishen-uel'skogo-samitunato.html>
10. Стратегия национальной безопасности Российской Федерации до 2020 года от 12 мая 2009 года [Электронный ресурс]. // Совет Безопасности РФ. – Режим доступа: <http://www.scrf.gov.ru/documents/99.html>;
11. Стратегія національної безпеки України від 26 травня 2015 р. // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>
12. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27 червня 2014 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011
13. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору від 9 липня 1997 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_002
14. Хартія Україна-США про стратегічне партнерство від 19 грудня 2008 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/840_140
15. A European security concept for the 21st century. – Brussels: Royal Institute for International Relations (IRRI-KIIB), 2003. – Режим доступу: <http://www.egmontinstitute.be/paperegm/ep1.U560.pdf>

16. A Secure Europe in a better world. European Security Strategy. Adopted at the European Council meeting in Brussels, December 12, 2003. – Режим доступу: <http://ue.eu.int/solana/docs/031208ESSIEN.pdf>
17. Report of the Implementation of the European Security Strategy: Providing Security in a Changing World // www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/reports/104630.pdf
18. Strategic Concept for the Defence and Security of the Members of the North Atlantic Treaty Organisation, Lisbon, 2010. // <https://www.nato.int/lisbon2010/strategic-concept-2010-eng.pdf>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Україна в системі міжнародної безпеки».